

Parlament a legislacja wspierająca rozwój Polski

Memorandum do Marszałka Sejmu RP

Warszawa, luty 2016 roku

Szanowny Panie Marszałku,

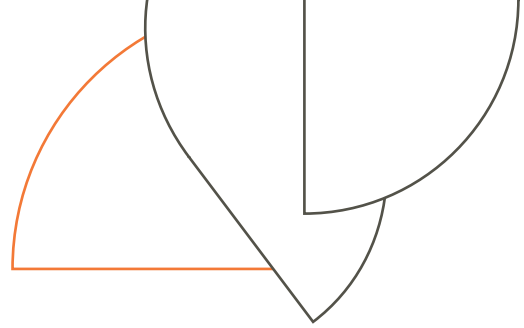
Polska stoi przed bezprecedensową szansą na przyspieszenie szeroko rozumianej modernizacji, mającej na celu – przede wszystkim – zwiększenie bezpieczeństwa kraju oraz zdecydowaną poprawę jakości życia jego obywateli.

Powodzenie tego przedsięwzięcia wymaga podjęcia odważnych decyzji, których skutki odczuwalne będą nie tylko przez obecne, ale także przyszłe pokolenia. W ich wypracowanie aktywnie zaangażowany powinien być polski Parlament. Aby zwiększyć szanse na udaną realizację strategicznych dla rozwoju Polski długofalowych zadań w najważniejszych kwestiach, istotna jest silna legitymacja demokratyczna i ponadpartyjne porozumienie uwzględniające opinię opozycji parlamentarnej.

Jako Marszałek Sejmu ma Pan do odegrania kluczową rolę w zapewnieniu sukcesu polskiego przedsięwzięcia modernizacyjnego. O ile zadaniem rządu będzie opracowanie długoterminowej strategii rozwoju kraju oraz wyznaczenie kierunków polityki energetycznej na kolejne dekady, to skuteczna realizacja rozwojowych i energetycznych scenariuszy zależeć będzie w dużej mierze od jakości aktów legislacyjnych, silnej legitymacji demokratycznej dla całego procesu oraz uwzględnienia zagadnień z obszaru energii, klimatu i zasobów naturalnych w aktach ustawodawczych uchwalanych przez parlament.

W szczególności, w okresie najbliższych lat Marszałek Sejmu powinien zrealizować dwa zadania, mające ścisły związek z kwestiami energetycznymi, klimatycznymi i zasobowymi:

- ◆ **Zbudować ponadpartyjne porozumienie i poparcie Wysokiej Izby dla inicjatyw legislacyjnych służących wdrażaniu długoterminowej strategii rozwoju Polski („Strategia rozwoju Polski 2050”) oraz długoterminowej strategii energetycznej („Polityka energetyczna Polski do roku 2050”);**
- ◆ **Wzmocnić znaczenie zagadnień dotyczących ochrony klimatu, energii i zasobów naturalnych w działaniach parlamentu.**

Kontekst

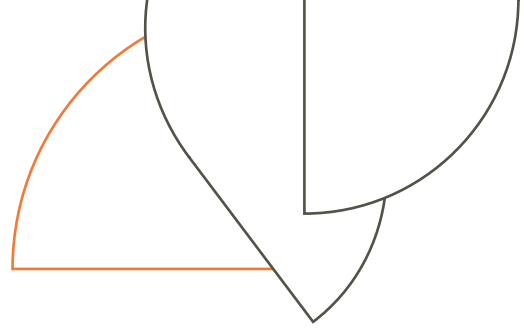
Ponadpartyjne porozumienie w sprawie długoterminowej strategii rozwoju i polityki energetycznej Polski

Polska pilnie potrzebuje nowych impulsów rozwojowych, które wykraczałyby poza inwestycje infrastrukturalne i stabilizację makroekonomiczną, w szerszym zakresie uwzględniając „jakość” rozwoju kraju. Wśród najważniejszych zadań stojących w najbliższych latach przed polskim rządem jest opracowanie długoterminowej strategii rozwoju kraju. Ochrona środowiska i zarządzanie zasobami naturalnymi są obecnie przykładem jednego z największych zapóźnień modernizacyjnych Polski, stąd zagadnienia te powinny zostać właściwie zaadresowane w długoterminowej strategii rozwoju kraju. Ponadto, ponieważ model energetyczny w dużej mierze warunkuje powodzenie realizacji strategii rozwojowych, decyzje o polskim bilansie energetycznym i docelowym formacie rynku energii powinny być integralną częścią rozważań o scenariuszach rozwoju Polski.

Chociaż o szczegółach strategii rozwoju kraju i wyborze scenariusza energetycznego, który pozwoli na jej realizację, zadecyduje rząd, to skuteczność tej strategii zależeć będzie w dużej mierze od jakości aktów prawnych, siły legitymacji demokratycznej dla tego procesu oraz zakresu uwzględnienia zagadnień z obszaru energii, klimatu i zasobów naturalnych w aktach ustawodawczych uchwalanych przez parlament. Stąd kluczowym zadaniem stojącym przed Marszałkiem Sejmu jest zagwarantowanie, aby przyjmowana legislacja właściwie wdrażała strategię rozwojową i energetyczną Polski. Ponadto, istotną rolą Marszałka będzie pośredniczenie pomiędzy klubami parlamentarnymi w Sejmie, a także pomiędzy Radą Ministrów i Kancelarią Prezydenta, w celu wypracowania szerokiego konsensusu politycznego i zapewnienia demokratycznej legitymacji dla podejmowanych działań.

Znaczenie kwestii energetycznych, klimatycznych i zasobowych w pracach Sejmu

Obecnie w Sejmie funkcjonuje komisja stała ds. energii i skarbu państwa oraz komisja stała ds. ochrony środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa. Jednak dynamicznie zmieniający się kontekst międzynarodowy (m.in. przyjęte w Paryżu globalne porozumienie o ochronie klimatu oraz światowy trend polegający na rosnącej popularności niskoemisyjnych modeli rozwoju), a także bieżące potrzeby modernizacyjne Polski, sprawiają, że zagadnienia związane z energią, ochroną klimatu i zarządzaniem zasobami naturalnymi nie powinny dłużej być traktowane w sposób „sektorowy”. Prace nad nimi winny przybrać charakter „horyzontalny”, odzwierciedlający ich kluczowe znaczenie dla polityk publicznych istotnych dla rozwoju Polski i poprawy jakości życia Polaków i Polek.

Rekomendacje

Długoterminowa strategia rozwoju i polityka energetyczna Polski

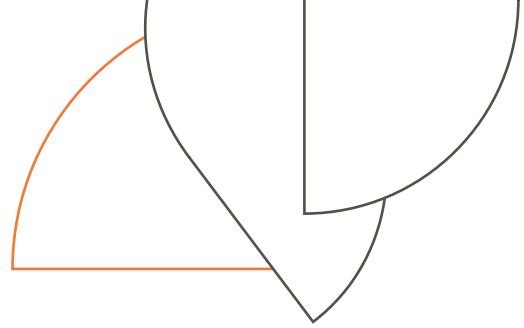
Aby wesprzeć realizację długoterminowej strategii rozwoju Polski oraz długoterminowej strategii energetycznej („Polityka energetyczna Polski do roku 2050”), Marszałek Sejmu powinien:

- ◆ Aktywnie współpracować z rządem przy wypracowywaniu i przyjmowaniu wysokiej jakości aktów legislacyjnych wdrażających rozwojową i energetyczną strategię Polski. Marszałek powinien traktować przygotowanie tej legislacji jako jeden z priorytetów obecnej kadencji.
- ◆ Współpracować z rządem w zakresie wypracowania katalogu mierzalnych kryteriów definiujących bezpieczeństwo ekologiczne, które stosowane powinny być podczas przygotowywania oceny skutków regulacji (OSR), włączając w to poselskie projekty ustawodawcze oraz projekty prezydenta, które w chwili obecnej nie są objęte procedurą OSR.
- ◆ We współpracy z rządem i prezydentem, doprowadzić do ratyfikacji przez Polskę globalnego porozumienia o ochronie klimatu, przyjętego w Paryżu w grudniu 2015 roku. Wejście w życie porozumienia jest kluczowe zarówno dla zagwarantowania jednakowych reguł konkurencji dla przemysłów energochłonnych i wysokoemisyjnych na całym świecie, ale także dla zarządzania ryzykiem zmian klimatycznych, które mogą zagrażać stabilności ekonomicznej, rozwojowi społeczno-gospodarczemu oraz bezpieczeństwu wszystkich państw, w tym Polski (np. epidemie, migracje i konflikty o zasoby).

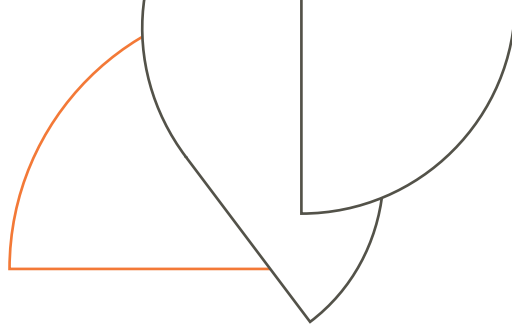
Znaczenie kwestii energetycznych, klimatycznych i zasobowych w pracach Sejmu

Aby wzmocnić znaczenie zagadnień dotyczących ochrony klimatu, energii i zasobów naturalnych w działaniach parlamentu, Marszałek Sejmu powinien:

- ◆ Sprawić, aby kierunki wytyczone przez „Politykę energetyczną Polski do roku 2050” były obowiązkowo uwzględniane przy tworzeniu polityk publicznych we wszystkich sektorach znajdujących się w „zasięgu oddziaływania” energetyki.
- ◆ Doprowadzić do rozpoczęcia w parlamencie debaty nad kwestiami energetycznymi, klimatycznymi i zasobowymi, np. poprzez korektę obecnego podziału zadań pomiędzy komisje sejmowe lub powołanie nowej komisji nadzwyczajnej.

- ◆ Promować antycypacyjną politykę uwzględniającą globalne megatrendy, sprawiedliwość międzypokoleniową i długofalowe wyzwania. W tym celu Marszałek Sejmu powinien rozważyć powołanie parlamentarnej komisji ds. przyszłości (taka komisja funkcjonuje od wielu lat m.in. w parlamencie Finlandii), która definiowałaby stojące przed Polską strategiczne wyzwania, a także mogłaby zajmować się oceną proponowanych rozwiązań ustawodawczych pod kątem długofalowych interesów kraju i społeczeństwa.
- ◆ Intensyfikować dyplomację parlamentarną poprzez aktywizowanie polskich posłów i posłanek w ramach Unii Międzyparlamentarnej oraz w sieci GLOBE, skupiającej parlamentarzystów z całego świata współpracujących na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Współpraca z parlamentarzystami z innych krajów umożliwiłaby szeroką wymianę doświadczeń i inspiracji, wzmocniłaby głos polskiego parlamentu w debatach na forum Parlamentu Europejskiego oraz w wymiarze globalnym, jednocześnie przyczyniając się do nadania wyższej rangi kwestiom energetycznym, klimatycznym i zasobowym w ramach prac Sejmu RP.
- ◆ Zabiegać o terminowe podpisanie przez władze Polski, a następnie ratyfikację przez Parlament RP, przyjętego w Paryżu globalnego porozumienia o ochronie klimatu.

W sierpniu 2015 roku agencja badawcza Millward Brown Polska zrealizowała dla demosEUROPA – Centrum Strategii Europejskiej badanie opinii i postaw Polaków i Polek na tematy związane z energetyką i ochroną klimatu.

Odpowiadając na pytanie o najważniejsze wyzwania modernizacyjne stojące przed Polską, badani uznali, że „ochrona klimatu i środowiska” – wybrana przez 11% respondentów jako pierwsze wskazanie – jest zadaniem istotniejszym niż „zapewnienie bezpieczeństwa kraju poprzez rozwój armii” (5%), czy „przystąpienie Polski do strefy euro” (4%). To świadczyć może o tym, że Polacy dostrzegają związek pomiędzy polityką ochrony klimatu i środowiska a tempem i jakością rozwoju kraju.

Proszę wskazać trzy najważniejsze Pana/i zdaniem wyzwania modernizacyjne dla Polski:

